

Update นโยบายด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ

ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ในช่วงกันยายน – พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เมียนมามีพัฒนาการที่สำคัญด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยสหรัฐฯ ได้ยกเลิกการคว่ำบาตรเมียนมา องค์การระหว่างประเทศได้ออกรายงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจเมียนมา และมีความเคลื่อนไหวด้านการค้าการลงทุน และบริการด้านการเงิน ดังนี้

๑. สหรัฐฯ ยกเลิกการคว่ำบาตรเมียนมา เมื่อ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ นายบารัก โอบามา ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ได้ลงนามในคำสั่ง Executive Order เรื่อง “Termination of Emergency with Respect to the Actions and Policies of the Government of Burma” เพื่อยกเลิกการคว่ำบาตรด้านเศรษฐกิจต่อเมียนมา สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในเมียนมาในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะการจัดตั้งรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง และเพื่อแสดงการสนับสนุนความพยายามของรัฐบาลพลเรือน และประชาชนเมียนมาในการก้าวเข้าสู่การปฏิรูปทางการเมือง และส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และการเติบโตทางเศรษฐกิจ

๑.๑ ผลกระทบจากการยกเลิกการคว่ำบาตรเมียนมา

(๑) บุคคลและองค์กรที่ถูกกีดกันภายใต้กฎระเบียบ Burmese Sanctions Regulations (BSR) จะถูกถอนจากรายชื่อ Specially Designated Nationals and Blocked Persons (SDN) List โดยสื่อระหว่างประเทศได้เผยแพร่รายชื่อบุคคลที่จะพ้นจากรายชื่อ SDN เช่น (๑) พลเอกอาวุโส ตาน ฉ่วย และ (๒) นาย Steven Law ผู้ก่อตั้ง Asia World Group หนึ่งในกลุ่มบริษัทที่ใหญ่ที่สุดในเมียนมา อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ยังคงการคว่ำบาตรด้านการค้ากับบุคคลใน SDN List ซึ่งเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและยาเสพติด

(๒) ยกเลิกการอายัดทรัพย์สินและผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่ถูกอายัดไว้ภายใต้ BSR

(๓) ยกเลิกมาตรการห้ามนำเข้าหยก ทับทิม และเครื่องประดับที่ประกอบด้วยหยกและทับทิมจากเมียนมา

(๔) ยกเลิกข้อจำกัดด้านธุรกรรมทางการเงินและการธนาคาร

๑.๒ ผลที่สื่อเมียนมาและนักวิเคราะห์คาดว่าเมียนมาจะได้รับจากการยกเลิกการคว่ำบาตรเมียนมา

(๑) บุคคลและบริษัทสหรัฐฯ สามารถดำเนินธุรกิจกับเมียนมาได้อย่างสะดวกขึ้น โดยสามารถร่วมทุน และร่วมมือกับบริษัทต่างชาติที่ค้าขายหรือลงทุนในเมียนมา ซึ่งจะทำให้การค้าและการลงทุนระหว่างเมียนมากับสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภายหลังจากที่สหรัฐฯ คืน Generalized System of Preferences (GSP) แก่เมียนมาแล้ว ทั้งนี้ ภาคเอกชนสหรัฐฯ เริ่มเข้ามาในเมียนมาแล้ว โดยเมื่อ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ สื่อเมียนมารายงานว่า ผู้แทนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของสหรัฐฯ ได้เยือนเมียนมาเป็นครั้งแรกหลังการออก Executive Order เพื่อสร้างความสัมพันธ์ใหม่ทางการค้า โดยคณะได้พบหารือกับผู้แทนภาครัฐ ผู้แทนอุตสาหกรรมอัญมณี และภาคประชาสังคมเมียนมา รวมทั้งศึกษาดูงานที่เมือง Mogoke ซึ่งเป็นแหล่งทับทิมของเมียนมา

(๒) การค้าและการลงทุนจากประเทศอื่น ๆ ในเมียนมาจะเพิ่มขึ้นเช่นกัน เนื่องจากนักลงทุนได้รับความมั่นใจจากนโยบายของสหรัฐฯ และไม่ต้องกังวลว่าจะดำเนินธุรกิจซึ่งขัดต่อนโยบายของสหรัฐฯ อีกต่อไป

(๓) Economic presence ของสหรัฐฯ ในเมียนมาจะเพิ่มความหลากหลาย (diversify) ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านการค้าและการลงทุนของเมียนมา รวมทั้งจะช่วยให้เมียนมาลดการพึ่งพาจีน และจะเพิ่มอำนาจต่อรองของรัฐบาลพลเรือนต่อทหารเมียนมา

(๔) การค้าระหว่างสหรัฐฯ กับเมียนมาจะเพิ่มขึ้น โดยเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สำนักงานการค้าของสหรัฐฯ (Office of the United States Trade Representative – USTR) ประกาศจะคืนสิทธิ GSP ให้แก่เมียนมา โดยมี ๕,๐๐๐ รายการสินค้าที่จะได้รับประโยชน์จากสิทธิ GSP เช่น ผลิตภัณฑ์จากไม้ โดยปัจจุบัน สินค้าจากเมียนมาส่วนใหญ่ไปสู่สหรัฐฯ ผ่านสิงคโปร์ ฮองกง ไทย และมาเลเซีย

(๕) การเยือนและการประชุมทวิภาคีจะเพิ่มขึ้น โดยเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ได้มีการประชุม US-Myanmar Partnership Meeting ครั้งที่ ๑ ที่กรุงเนปิดอว์ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน สาธารณสุข การศึกษา การท่องเที่ยว การปราบปรามยาเสพติดและการค้ามนุษย์ โดยในส่วนของเมียนมา มีนาย Kyaw Tin รัฐมนตรีช่วยกระทรวงการต่างประเทศ เมียนมา พร้อมปลัด และอธิบดีจากกระทรวงต่าง ๆ เข้าร่วม และในส่วนของสหรัฐฯ มีนาย Patrick Murphy, Deputy Assistant Secretary of State for Southeast Asia นาย Scot Marciel เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำเมียนมา และผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงกลาโหม US Agency for International Development (USAID) และ US Trade and Development Agency เข้าร่วม

๒. เศรษฐกิจ

๒.๑ คณะ International Monetary Fund (IMF) เยือนเมียนมาระหว่างวันที่ ๑๔ – ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ และในงานแถลงข่าว นาย Vongzheng Vang หัวหน้าคณะ IMF เยือนเมียนมา อ้างว่า IMF ได้ปรับลดการคาดการณ์การเติบโตของเศรษฐกิจเมียนมาสำหรับปีงบประมาณ ๒๕๕๙ (สิ้นสุด ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐) จากเดิมร้อยละ ๘ เป็นร้อยละ ๖.๕ เนื่องจากอุปสงค์จากประเทศคู่ค้าหลัก ๆ ชะลอตัว และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ต่ำลง (weak commodity prices) รวมทั้งการชะลอตัวของภาคการก่อสร้าง ราคาข้าวที่ต่ำ และข้อจำกัดของโครงสร้างพื้นฐาน พลังงานไฟฟ้า และระบบการขนส่ง

๒.๒ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ นาย Sudhir Shetty หัวหน้า World Bank เอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก ได้แถลงข่าวรายงาน “East Asia and Pacific Economic Update” ของ World Bank ซึ่งคาดการณ์ว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของเมียนมายังคงเติบโตร้อยละ ๘.๒ และมองว่า ภาคบริการ ซึ่งรวมถึงระบบการขนส่ง ระบบการกระจายสินค้า เทคโนโลยีสารสนเทศ โทรคมนาคม และ โลจิสติกส์ จะเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ นอกจากนี้ IMF เห็นว่า ภาคผลิตที่ลงทุนไม่สูง (light manufacturing sector) จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะยาว เนื่องจากนักลงทุนให้ความสนใจกับภาคสิ่งทอมากขึ้น

๒.๓ กระทรวงเกษตรและชลประทานเมียนมาจะร่วมมือกับสหภาพยุโรป และ องค์การด้านการพัฒนาระหว่างประเทศของเยอรมนี (GIZ) ในการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (aquaculture) ที่ภาคอิระวดีและรัฐยะไข่ และการพัฒนาด้านปศุสัตว์ที่รัฐฉานและภูมิภาค Sagaing โดยสหภาพยุโรปให้เงินสนับสนุน ๒๒ ล้านยูโร และ GIZ ให้เงินสนับสนุน ๒.๕ ล้านยูโร

๓. การค้าการลงทุน

๓.๑ ตั้งแต่ ๑ เมษายน - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ การค้าระหว่างประเทศของเมียนมามีมูลค่า ๑๕.๑ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ การส่งออก ๖.๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และการนำเข้า ๘.๖ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้เมียนมาขาดดุลการค้า ๒.๑ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ กระทรวงวางแผนและการคลังเมียนมาคาดว่าเมียนมาจะขาดดุลการค้าทั้งสิ้น ๓.๑ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ณ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐

๓.๒ คณะกรรมการการลงทุนเมียนมา (Myanmar Investment Commission – MIC) ชุดปัจจุบันซึ่งเข้ารับหน้าที่เมื่อ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้อนุมัติโครงการลงทุนแล้ว ๕๒ โครงการมีมูลค่าทั้งหมด ๖๒๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ณ กลางเดือนตุลาคม ๒๕๕๙) โดย ๑๔๓.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ ๒๓ เป็นการลงทุนที่เขตเศรษฐกิจพิเศษติละวา

ส่วนกรมการบริการการลงทุนและบริษัท (Directorate of Investment and Company Administration – DICA) ประกาศว่า ตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๙ – ป้ายเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ มีการลงทุนในเมียนมาจากต่างประเทศ มูลค่า ๖๑.๙ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการลงทุนในภาคน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ๒๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภาคพลังงานอย่างอื่น ๒๐.๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ภาคการผลิต ๗.๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ภาคการขนส่ง ๖.๗ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ภาคอสังหาริมทรัพย์ ๓.๑ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และภาคการโรงแรมและการท่องเที่ยว ๒.๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

๓.๓ นาย Aung Naing Oo เลขาธิการ MIC มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศโดยเชิญชวนนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติพัฒนาเขตอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ปรับปรุงเขตอุตสาหกรรมเก่า ส่งเสริมการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม และการสร้างงาน

๓.๔ นาย Aung Naing Oo เลขาธิการ MIC คาดการณ์ว่า กฎหมายประกอบ (by-laws) กฎหมายการลงทุนต่างประเทศฉบับใหม่จะพร้อมบังคับใช้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ซึ่งเริ่มวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ โดยกฎหมายประกอบจะระบุประเภทธุรกิจที่ต้องร่วมทุน และประเภทธุรกิจที่นักลงทุนต่างชาติสามารถถือครองได้ทั้งหมด รวมทั้งระบุสาขาธุรกิจที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ต่อเมียนมา ธุรกิจที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ตลอดจนธุรกิจที่จะใช้เงินลงทุนจำนวนมาก (dispose of big capital)

๓.๕ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีบริษัท ๗๙ แห่งจาก ๑๗ ประเทศที่ลงนามข้อตกลงดำเนินธุรกิจในเขตเศรษฐกิจพิเศษติละวา โดยมีจำนวนบริษัทจากญี่ปุ่นมากที่สุด (๓๙ บริษัท) และไทยในอันดับ ๒ (๑๒ บริษัท) ทั้งนี้ มีบริษัท ๑๓ แห่งที่เริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์แล้ว (started commercial operations)

คณะกรรมการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษติละวาจะพิจารณาข้อเสนอโครงการของนักลงทุนจากปัจจัยด้านคนงาน เงินลงทุน ปริมาณสินค้าที่จะส่งออก การนำเทคโนโลยีใหม่เข้าเมียนมา ชื่อเสียงของนักลงทุน ปริมาณน้ำและไฟฟ้าที่จะใช้ ทั้งนี้ หากนักลงทุนส่งออกร้อยละ ๗๕ ของการผลิตจะสามารถยกเว้นภาษีได้ ๗ ปี แต่หากเน้นตลาดเมียนมาเป็นหลักจะได้ยกเว้นภาษี ๕ ปี

ทั้งนี้ โซน A และโซน B ของเขตเศรษฐกิจพิเศษติละวาสามารถรองรับโรงงานได้ถึง ๑๕๐ โรงงาน และจ้างคนงานได้ ๔๐,๐๐๐ คน

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษติละวาได้เตรียมพื้นที่ ๘๐ เอเคอร์สำหรับเป็นที่พักอาศัย (residential area) ซึ่งรวมถึงโรงแรม หอพักคนงาน ห้างสรรพสินค้า และธนาคาร

โดย ๙ เอเคอร์ได้จัดสรรให้เป็นอาคารที่พักอาศัยแบบคอนโดมิเนียม และจะใช้ระบบร่วมทุน (joint venture system) ในการสร้างอาคารดังกล่าว

๔. ภาคราชการ เมื่อ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ธนาคารกลางเมียนมาได้มอบใบอนุญาต การให้บริการทางการเงินฉบับแรกแก่บริษัท Wave Money ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่างธนาคาร Yoma Bank ของเมียนมา บริษัท First Myanmar Investment และบริษัท Telenor โดยถือหุ้น ร้อยละ ๕ ร้อยละ ๔๔ และร้อยละ ๕๑ ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อเดือน ตุลาคม ๒๕๕๙ Wave Money ได้เปิด ให้บริการในร้านค้า ๔,๐๐๐ แห่ง และมีแผนจะขยายไปถึง ๖,๐๐๐ แห่งภายในสิ้นปี ๕๙
